Nr 183. ROK 1839. ~~SOBOTA~~ 12 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprocz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Hippolita Męczennika.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Rosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
10	6	27' 5''', 423	+ 9, 9	4''', 66	Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	2	5, 831	+ 13, 9	3, 67	Po Zachodni mocny	,,	
	10	6, 194	+ 11, 4	4, 20	Zachodni średni	Pogoda z Chmurami	
11	6	6, 154	+ 10, 8	4, 28	ZPł Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
	2	5, 918	+ 17, 5	4, 15	,, średni	,,	
	10	5, 569	+ 13, 6	4, 88	,, słaby	,,	Błyskawica

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 14 (26) *Lipca.* —

Statut orderu Swiętego Stanisława.

(Dokończenie).

Na korzyść osób, udarowanych orderem ś. Stanisława, przeznacza się corocznie 66,000 rubli assygnacyjnych rossyjskich, dla wypłacania z téj summy pensyi pewnéj liczbie udarowanych każdą klassą orderu, w następnéj ilości: W pierwszéj klassie orderu ustanawia się 30 pensyonarzy, z przeznaczeniem dla każdego pensyi po 500 rubli rocznie. W drugiéj klassie, 60 pensyonarzy, z pensyą dla każdego po 400 rubli rocznie. W trzeciéj klassie 90 pensyonarzy, z pensyą dla każdego po 300 rubli rocznie. Do przepisanych kompletów na pobieranie pensyi od orderu ś. Stanisława zaliczają się osoby udarowane nim od 17 (29) listopada 1831 roku, podług starszeństwa otrzymania przez nich orderu każdéj klassy, z dniem 1ym tercyału następującego po otworzeniu się wakansu. Względem zaś udarowanych tym orderem od wspomnionego czasu przed wydaniem niniejszego statutu, zachowują się przepisy, postanowione w osobnym ukazie, do kapituły orderów wydanym. Oprócz wyżéj wyliczonych prerogatyw i korzyści nadanych osobom, nagradzanym orderem ś. Stanisława, dla kawalerów niedostatnich, orderem tym ozdobionych od d. 17 (29) listopada 1831 roku, wyjąwszy pierwszą jego klassę, którzy, w państwie rossyjskiem zostają w rangach nie wyżéj oberofficerskiéj lub 9téj klassy, i posiadają nie więcéj jak sto dusz włościan; a w Królestwie Polskiem: którzy zostają w urzędowaniu nie wyżéj 9téj klassy i mają dochodu niewięcéj jak 4 tysiące złotych rocznie, nadaje się jeszcze prawo umieszczania małoletnich swych córek, na wychowanie w instytucie Maryi, w Petersburgu, w przepisanym dla tego zakładu komplecie pensyjonarek kapituły, na koszcie kapituły Cesarsko Królewskich orderów rossyjskich. Córki kawalerów orderu, panny, przyjmują się do instytutu Maryi w wieku od lat 7 do 14. Przy wyjściu z instytutu, panny, które się odznaczyły postępami w naukach i sprawowaniu się swojem, otrzymują od kapituły orderów w nagrodzie jednorazowo po 600 rubli, a wszystkie inne pensyonarki kapituły—po 400 rubli każda. Pieniądze te, przy wyjściu panien, kapituła or-

derów wnosi, na imie każdej, do kassy depozytowej Rady Opiekuńczéj Petersburgskiéj, dla wypłacenia tychże po dojściu przez panny do pełnoletności, lub przy wyjściu za mąż do tego zaś czasu wypłaca się pannom tylko procent od należącego do nich kapitału. Kawalerowie orderu, chcący korzystać z prawa umieszczania córek swoich, na powyższych zasadach, w instytucie Maryi, lub w razie śmierci kawalerów orderu krewni ich córek, zgłaszają się do kapituły orderów, składając świadectwa od władz właściwych o tożsamości kawalerów i ich majątku, oraz metryki urodzenia i chrztu ich córek.

— *Paryż* 24 *Lipca.* —

Król belgijski zabawi w Paryżu do dnia 6 sierpnia, w którym to dniu JKMć uda się do Eu. Xiąże Orleans słychać że w dniu 15 tegoż miesiąca uda się do Algieru.

— *Dnia* 26 *Lipca.* —

Dzisiejszy *Moniteur* zawiera następującą telegraficzną depeszę z Marsylii 25 lipca o godzinie 3 po południu: Ajent spraw zagranicznych do prezesa rady: »W dniu 8 wiedziano już w Alexandryi o śmierci Sultana. Dnia 9 przybyła do Alexandryi korweta turecka na któréj pokładzie znajdował się Negib Bej, Kiaja Kapudana Paszy, mający zlecenie oświadczenia Vice-Królowi że Kapudan Pasza znajduje się w Stanckio na drodze do Rhodus i prosi wice-króla żeby pod opiekę swoją przyjął flotę turecką i obronił ją od słusznie spodziewanych w Turcyi, niepokojów i nieporządku. Odpowiedź Mehmeda Ali, którą udzielił Kapudanowi za pośrednictwem statku parowego *Czarne morze*, nie jest jeszcze wiadomą. W dniu 10 przybył Askeff Efendi z polecenia nowego Sułtana do Alexandryi, dla doniesienia urzędownie Mehmedowi Ali o śmierci Sułtana Mahmuda.

Odjazd xięcia Orleans do południowéj Francyi naznaczony jest na dzień 4 sierpnia. Zdaje się, że xiąże zaniechał zamiaru zwiedzenia Bordeaux.

Xiążę Nemours powrócił z podróży swéj z południowéj Francyi i dziś przybył do St. Cloud.

Panowie Dufaure, Passy i Teste mieli dziś długą między sobą konferencyę; potém mówiono o ich rezygnacyi. Ale w ostatnich czasach tak częste były fałszywe wieści o modyfikacyi gabinetu, że już téj teraz nie chcą wierzyć.

— *Dnia* 27 *Lipca.* —

Mustafa Kasnador i Kawaler Ruffo nadzwyczajni posłowie beja tunetańskiego, po zakończeniu swojéj missyi u dworu francuzkiego w dniu 21 b. m. przybyli do Tulonu i na pokładzie tunetańskiéj fregaty *Thlia* popłynęli do Tunis.

Na dzisiejszém posiedzeniu izby deputowanych było tylko 60 członków obecnych. Izba parów wczoraj przyjęła bez rozpraw ostatnie projekta do praw które przeszły przez izbę deputowanych. Parowie w przyszłym tygodniu zakończą bezwątpienia swe prace.

Czytamy w *Semaphore de Marseille*: paroplyw rządowy otrzymał rozkaz wypłynienia natychmiast do Konstantynopola, i już jest w drodze. Ma on wieść ważne nader depesze dla naszego tamtejszego posła.

— *Dnia* 28 *Lipca.* —

Dziś zrana 21 wystrzałów armatnich z pałacu inwalidów, ogłosiło, że drugi dzień dorocznego obchodu dni lipcowych rozpoczął się. Ale też więcéj nic nie było do powiedzenia. Przegląd gwardyi nie odbył się. Na niektórych ulicach widziano chorągwie z kolorami narodowemi. Wszystkie wojska stolicy są w koszarach, a część wojska stoi pod bronią. W nocy biwakował batalion wojska liniowego w Tuilleries.

Messager zawiera następujące wiadomości o pożyczce, którą tu bank angielski ma zamiar zaciągnąć: »Dyrektor londyńskiego banku znajduje się obecnie w Paryżu w zamierze zaciągnienia na rok jeden pożyczki 2 milionów funt. str. w biletach kasowych. Naprzód odwołano się do banku francuzkiego, lecz tenże odpowiedział, że na obce papiery nie daje pożyczki. Potém odwołano się do wielu znaczniejszych tutaj banków prywatnych, które następujące uczyniły projekta. Bank zaliczy 50 milionów franków na zobowiązanie podpisane przez dwa składające się domy; znajdujące się w ich rękach. Układ ten nie został jeszcze zawarty.»

Toulonais z d. 24 lipca zawiera następujące doniesienie: »Dziś wieczór otrzymaliśmy wiadomość, że angielski okręt liniowy *Vangrad* zupełnie przez turecką flotę został zatopiony, jednakże wieści téj nie wierzemy. Okręt *Vangrad* znajdował się wprost floty francuzkiéj w chwili kiedy turecka opuszczała Dardanelle. Wypadek więc ten musiał późniéj mieć miejsce. Gdyby wiadomość ta po-

twierdziła się, byłaby nader ważną; albowiem udowodniłaby, że flota angielska chciała przeszkodzić połączeniu tureckiéj i egipskiéj floty i zmusić Kapudana paszę do powrotu do Dardanellów.

— *Madryt* 13 *Lipca*. —

(Depesze telegraficzne) *Perpignan* 21 *lipca*. Jenerał O'Donnel w dniu 17 uderzył w 14,000 ludzi na 11 batalionów karlistuskich które były oszańcowane w około Lucena; zabrał ich pozycye, i uwolnił miasto i zamkniętego w niém bez środków żywności jenerała Aznar.

Najnowsze doniesienia z Oñate są z dnia 18 b. m. Maroto ukończył swoje szańce przed Areta. 12 dział postawiono tam na bateryach, Espartero nie czyni żadnege poruszenia.

— *Dnia* 16 *Lipca*. —

Memor. des Pyr. mówi o przejętym liście Cabrery do Don Carlosa, w którym pierwszy prosi Infanta aby swego syna do Aragonii przysłał. Xiąże ma być przez Balmasedę doprowadzony do głównéj kwatery Cabrery, i tenże (Balmaseda) przyjąć ma na siebie odpowiedzialność za udanie się tego przedsiewzięcia.

Don Carlos w dniu 12 b. m. znajdował się jeszcze z swoim sztabem w Oñate, oczekiwano tam energicznego poruszenia xięcia Wittoryi (Espartero). Jeden z synów marszałka Bonrmont znajdować się ma w głównej kwaterze Don Carlosa.

W dniu 15 na polach Albo (w Nawarze) stoczoną została walka, która skończyła się cofnieniem się krystynistów.

Dowiadujemy się z Katalonii, że jenerał Valdes znajdował się w Manreza, i miał w krótce wrócić do Barcelony.

— *Haga* 22 *Lipca*. —

Dziś udał się z polecenia J. K. Mci minister spraw wewnętrznych ne wspólne posiedzenie obu izb stanów jeneralnych, i zamknął zwykle tegoroczne posiedzenia.

— *Dnia* 26 *Lipca*. —

Nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister rossyjski przy dworze hollenderskim, baron Maltitz, tudzież baron Hindenberg rezydent hanowerski przy tymże dworze, odjechali stąd wczoraj do Niemiec.

W dniu 24 sierpnia jako w rocznicę urodzin królewskich, odbędzie się otwarcie kolei żelaznéj Harlemskiéj.

Handelsblad zawiewiera wiadomość z Batawii 9 kwietnia podług których z rana 19 marca w Mentok na wyspie Banka uczuć się dało trzęsienie ziemi przy okropnéj burzy; w Batawii także dwoma dniami późniéj miało miejsce lekkie wstrząśnienie.

— *Konstantynopol* 5 *Lipca*. —

(*Journ. d Oesl. Lloyd.*) Tyle rąk ciśnie się do steru że żadna niemoże go silnie i spokojnie ująć i kierować. W wyższych i najwyższych posadach panuje powszechny obrót; prawie nikt nie jest tam gdzie był przed kilku dniami. Powszechnie zwraca uwagę wielki wpływ jaki sultanka Walida (matka) zdaje się wywierać, która wszystkiemu nowemu czy to pod względem osób czy rzeczy bardzo jest przeciwną, i myśli o chrześcijanach jak na dobrą Turczynkę przystoi. Dziełem jéj po największéj części są liczne nominowenia w duchu dawnych dobrych czasów, do których w ciągu kilku dni zbliżyliśmy się już prawie o tyle dziesiątek lat. Firmany które już w Poniedziałek miały być ogłoszone, do tychczas jeszcze nie wyszły. Publicaność częścią niecierpliwi się, częścią obawia się o bliskie następstwa, ale inaczéj nie mogło być ponieważ wczoraj dopiero właściwe działania porty rozpoczęły się. Paropływ francuski, *Daute*, który wczoraj zrana miał tu przybyć, przybył dopiero dziś zrana z jednym tylko kołem sterowem, bo drugie, postradał przez uderzenie się z francuzkim okrętem admiralskim.

— *Dnia* 8 *Lipca*. —

Wczoraj już otrzymaliśmy wiadomość o wypłynieniu floty tureckiéj pod dowództwem Kapudana paszy. Człowiek ten znany z swojéj wierności dla zmarłego Sułtana, i zswego łagodnego charakteru, nie mógł być długo posądzanym o zdradę. Z początku przeto mniemano że Ahmed niezadowolony niespodzienemi i bezzasadnie zapewnie udzielonemi oświadczeniami przyjaznych zamysłów, a bardziéj jeszcze niestosownemi jak on wtedy mniemał ustąpieniami czynionemi Mehmedowi Ali, miał zamiar prowadzić na swoją rękę nadal wojnę i do podobnego postępku namówić Hafsza paszę. Wkrótce potém rozeszła się wieść o bitwie morskiéj, wktórej flota turecka miała być pobitą przez flotę Egipską. To nie potwierdziło się. Wielu

utrzymywało, że Ahmed pasza z całą flotą przeszedł do Mehmeda Ali, a przynajmniéj ma zamiar przejść. To jeszcze mniéj znalazło wiary. Panującem zdaniem jest, że Kapudan pasza udał się ku wyspie Rhodus w celu porozumienia się z seraskierem armii tauryjskiéj względem sposobu zwalenia zdradzieckiego, podług jego mniemania, rządu w Konstantynopolu. Kapudan pasza miał zamiar jak sam oświadczył admirałowi Lalande wyrwać młodego monarchę z rąk niewiernych doradców, któremi jest otoczony; mniema on, że oni zamordowali ojca jego i jego samego chcą pod ciągłą opieką utrzymywać, jeśli nie co gurszego. Ze przeto zamiarem jego jest skłonić Hafiza paszę do zawarcia na trzy miesiące zawieszenia broni z Egipcyanami, i do udania się potem z armiją do Konstantynopola, gdzieby wsparty przez flotę, która jednocześnie okaże się w Bosforze mógł Abdul Medszyda postawić w możności wybronia bez przymusu swoich doradców. Jak się ta rzecz ma istotnie okaże się późniéj. W każdym razie spodziewają się tu, że flota angielska, jeśliby Ahmed pasza miał istotnie zamiar przejścia do Mehmeda Ali; zdoła przeszkodzić wykonaniu tego zamiaru (co jak donieśliśmy wczoraj miało się już stać), w przeciwnym bowiem razie, siła egipska znakomicieby się wzmogła co nieodpowiada zamiarom Anglii. Mimo wszelkich słusznych i bezzasadnych obaw, spodziewają się z drugiéj strony, że Ahmed pasza skoro się o bliższych szczegółach śmierci Sułtana i smutnéj porażce przy Eufracie dowie, powróci do swoich obowiązków, ponieważ potém co już jest wiadomem, pospieszna gotowość porty do zawarcia pokoju pod warunkami więcéj prawie niż upokażającemi, daje się usprawiedliwić. Wypadek bitwy pod Nisib był już w dniu 3 b. m. wiadomy porcie, w tym już dniu wiedziano, że armija prawie zupełnie jest rozproszona, że Kaisarech jest miejscem naznaczoném na zebranie się niedobitków, i że Hafiz pasza znikł, niewiadomo, czy poległ czy dostał się w niewolę. Do tego przyłączyły się przedstawienia reprezentantów obcych mocarstw i to skłoniło portę do wybrania pokoju. Dziś dopiero ciało dyplomatyczne dowiedziało się o wypadku pod Nisib. Ze wrażenie, jakie ta wiadomość uczyniła na posłach mocarstw europejskich było bardzo rozmajte, to łatwo domyślić się, zważywszy rozmajtość ich interesów.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 3694.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Upoważniony przez Senat Rządzący podaje do wiadomości publicznéj, iż w dniu 14 sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie publiczna licytacya sprzedaży 3000 cetnarów cynku wagi berlińskiéj na składzie przy chutach Rządowych w Jaworznie znajdującego się, cena jednego cetnara ustanawia się w kwocie złp. 27 gr. 2, na *vadium* pretendenci złożą 3000 talarów, cynk zakupiony partyami nabywca po zapłaceniu partyi mocen będzie zabierać i w przeciągu trzech miesięcy wybrać, inne warunki przed licytacyą mogą pretendentom do przejrzenia być udzielonemi.

Kraków dnia 27 lipca 1839 r.

A. Wężyk.

(3r.) *Nowakowski* Sekr.

Doniesienia prywatne.

Dom drewniany z ogródkiem i obszernym placem przyległym, a dla handlującego drzewem, węglem lub innemi spławowemi produktami, bardzo dogodny, na przedmieściu *Podzamcze* przy Rybakach w gminie IX. pod L. 256 położony, jest z wolnéj ręki za gotowe pieniądze do sprzedania; — życzący sobie takowy nabyć, zechce się udać do właściciela w tymże samym domu zamieszkałego.

Michał Wachtel, utrzymujący magazyn mebli pod N. 123 na Kazimierzu w domu pana Leutera na pierwszém piętrze, donosi szanownéj publiczności, iż postanowił nadal nie trudnić się tym handlem i wyprzedaje się zupełnie z tychże mebli; mający chęć nabycia, mogą ich dostać za najniższą cenę a nawet za mniejszą jak jego samego kosztują. (2r.)